

Література

1. Закон України « Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 05.03.2001р., №2299.
2. Відкриті інвестиційні фонди: підсумки року та перспективи діяльності // Фінансовий ринок України. – 2007. – №2(40). – С.14-18.
3. Редько О. Інститути спільного інвестування погляд закордон // Економічний тижневик Діалог. – 2007 – № 38 – 39(67 – 68).
4. www.uaib.com.ua
5. www.investor.com.ua
6. www.epravda.com.ua
7. www.fm.lviv.ua
8. www.kya.com.ua
9. www.finance.ua

УДК 330.147

Єзерська Д.Г.**Науковий керівник: доцент Сердюк Л.В.****Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України****ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ**

Україна, як і більшість країн світу, зіткнулася з проблемою входження закордонних фінансових структур на економічний ринок. Найбільший вплив іноземного капіталу спостерігається у банківській сфері, оскільки ця галузь має динамічний розвиток та є надзвичайно перспективною.

Надходження іноземного капіталу у банківський сектор України є об'єктивним наслідком глобалізації міжнародного господарства та інтеграції вітчизняної економіки у світовий економічний простір.

Іноземні банки активізували свої зусилля на фінансовому ринку України з 2005 року. Найбільший інтерес для них становить роздрібний сегмент із доходами населення, що зростають, і нереалізованими потребами в кредитуванні.

Протягом останніх років банківський сектор суттєво змінився, передусім структурно – приплив іноземного капіталу значною мірою скоригував стратегії розвитку місцевих банків. Останні змушені трансформуватися – змінювати наявні організаційні структури на досконаліші, розширювати спектр послуг, проводити ребрендинг – і зрештою ставати більш привабливими та відкритішими для клієнтів [3].

Таблиця 1. Основні показники діяльності банків України

№	Назва показника	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.08.2008
1	Кількість зареєстрованих банків	179	181	186	193	198	197
2	Вилучено з Державного реєстру банків	8	4	1	6	1	6
3	Кількість банків, що перебувають у стадії ліквідації	20	20	20	19	19	15
4	Кількість діючих банків	158	160	165	170	175	180
4.1	Із них: з іноземним капіталом	19	19	23	35	47	49
4.1.1	У тому числі зі 100-відсотковим іноземним капіталом	7	7	9	13	17	18
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	11,3	9,6	19,5	27,6	35,0	37,2

На сьогодні, кількість банків з іноземним капіталом складає 49, їх кількість порівняно з 2005 роком зросла у 2,58 рази. Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків складає 37,2%, що перевищує аналогічний показник у 2005 році у 3,88 разів. Це свідчить про потужний приплив іноземного капіталу до ринку України особливо протягом останніх трьох років (Табл.1). Така тенденція може призвести до негативних наслідків для вітчизняних банків: зниження їх конкурентоспроможності. На

сьогодні, надзвичайно актуальним постає питання щодо доцільності обмеження частки присутності іноземного капіталу в банківському секторі. Треба чітко визначити максимальний розмір частки іноземного капіталу у банківській системі України, за межі якого неможна виходити.

Прихід іноземного капіталу поставив нові завдання як перед банками нашої країни, так і перед Національним банком України. Сьогодні достатньо уваги приділяється визначенню пріоритетів розвитку національної банківської системи, спрямованих на оптимізацію її структури і досягнення достатнього для розвитку економіки України рівня капіталізації банківського сектору. На нашу думку, ефективне регулювання та нагляд за банківським сектором неможливий без вироблення єдиного бачення ролі іноземних банків як у банківському секторі, так і в економіці України загалом. Треба зазначити, що прихід іноземного капіталу стимулює розширення спектра якісних банківських послуг, підвищення кваліфікаційного рівня банківських працівників, впровадження міжнародного досвіду, щодо покращення організаційної структури банку.

Водночас слід звернути увагу на низку фінансових ризиків, пов'язаних із швидким зростанням частки іноземного банківського капіталу. Цей процес може зумовити посилення нестабільності у банківському секторі, відплив фінансових ресурсів, зниження конкурентоспроможності вітчизняних банків [5].

Багато економістів стверджують, що поглинання українських банків є неминучим процесом, тому перед вітчизняними банківськими установами постає альтернативний вибір: приймати виклик конкурентів і використовувати передові технології, удосконалювати та розширювати асортимент послуг або погодитися на поступове згорнення своєї діяльності та витіснення з ринку. Водночас треба пам'ятати, що експансія іноземного капіталу на вітчизняний фінансовий ринок несе в собі серйозну загрозу не лише для функціонування банків, а й для економіки країни в цілому, особливо для її стратегічних галузей [2]. Яскравим проявом цього стали події 2005 року, коли уряд України закликав усі банки до надання фінансової допомоги сільському господарству в районах зі складними природнокліматичними умовами. Але на заклик держави відгукнулися лише окремі банки. Адже банки з іноземним капіталом україно неохоче спрямовують свої кредити у ризиковані галузі, тому що їх кредитна політика в більшості випадках орієнтована на розвиток тих галузей і секторів української економіки, що мають порівняно високі прибутки і низькі ризики виробничої діяльності [4]. Саме тому вирішення питання щодо форми та масштабів розширення присутності іноземного капіталу на вітчизняному банківському ринку має підпорядковуватися стратегічним цілям економічного розвитку країни, сприяти підвищенню національної конкурентоспроможності та економічної безпеки України.

Для обмеження дії негативних чинників, пов'язаних з приходом іноземного капіталу та забезпечення сталого розвитку вітчизняних банків необхідно, на нашу думку, вжити низку заходів, а саме, ввести заборону на відкриття філій банками з офшорних зон, де відсутнє будь-яке банківське регулювання, посилити контроль за обов'язковим виконанням філіями зарубіжних банків усіх економічних нормативів, встановлених для вітчизняної банківських установ, надавати дозвіл на відкриття філій лише тим іноземним банкам, які мають високі показники рейтингу, встановлені провідними рейтинговими агентствами. Проте, треба зазначити, що вітчизняні банки мають активно розвиватися: постійно удосконалювати свої послуги, нарощувати рівень капіталізації, удосконалювати свою організаційну структуру, швидко реагувати на зміну зовнішніх умов. Саме ці заходи допоможуть їм не втратити конкурентні переваги та зміцнити вітчизняну банківську систему.

Література

1. Бутенко О. Роль іноземних банків у формуванні інноваційних національних банківських систем // Банківська справа.- 2008.- №1.- с. 83-89.
2. Дзюблук О. Глобалізаційні процеси та участь іноземного капіталу у розвитку вітчизняної банківської системи // Банківська справа.- 2008.- №2.- с. 37-45.
3. Смовженко Т., Дугов О. Управління процесом зростання участі іноземних інвесторів у роботі банківської системи України // Вісник НБУ.-2008.- №1.- с. 16-19.
4. Торжник Ж.І. Роль іноземного капіталу у забезпеченні достатності ресурсного потенціалу банків // Актуальні проблеми економіки.- 2008.- №3.- с. 182-188.
5. Шаповалов А. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України // Вісник НБУ.-2008.- №4.- с. 2-7.